

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku w sprawie rozporządzenia Rady rozszerzającego przepisy rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i rozporządzenia (WE) nr [...] na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi przepisami wyłącznie ze względu na ich obywatelstwo

COM(2007) 439 wersja ostateczna — 2007/152 (CNS)

(2008/C 151/15)

Dnia 5 października 2007 r. Rada, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku w sprawie rozporządzenia Rady rozszerzającego przepisy rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i rozporządzenia (WE) nr [...] na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi przepisami wyłącznie ze względu na ich obywatelstwo.

Sekcja Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 19 grudnia 2007 r. Sprawozdawcą był José Isaías Rodríguez GARCÍA-CARO.

Na 441. sesji plenarnej w dniach 16–17 stycznia 2008 r. (posiedzenie z 16 stycznia 2008 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny jednomyślnie przyjął następującą opinię:

1. Wnioski

1.1 Komitet z zadowoleniem przyjmuje wniosek w sprawie rozporządzenia rozszerzającego przepisy rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i rozporządzenia (WE) nr [...] na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi przepisami wyłącznie ze względu na ich obywatelstwo, gdyż stanowi to postęp w zakresie równego traktowania obywateli Unii i obywateli państw trzecich przebywających legalnie na jej terytorium.

1.2 Komitet wyraża nadzieję, że uwzględnione zostaną następujące uwagi, będące streszczeniem odpowiedniego rozdziału niniejszej opinii:

1.2.1 Rozporządzenie nr 859/2003 oraz rozporządzenie nr 1408/71 wraz z rozporządzeniem wykonawczym nie powinny w żadnym wypadku pozostać w mocy.

1.2.2 Tekst, który ma zastąpić rozporządzenie nr 859/2003 nie powinien zawierać załącznika z przepisami szczegółowymi umożliwiającymi odstępstwa od stosowania rozporządzenia nr 883/2004.

1.2.3 Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, będący rzecznikiem zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego Unii Europejskiej, powinien być proszony o wydanie opinii we wszystkich przypadkach przygotowywania przepisów tego rodzaju.

2. Wstęp

2.1 W kwietniu 1991 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny w opinii z inicjatywy własnej w sprawie statusu pracowników pochodzących z państw trzecich⁽¹⁾ wyraził swe poparcie dla równego traktowania, w dziedzinie praw socjalnych, obywateli Wspólnoty i obywateli państw trzecich.

2.2 W październiku 1999 r. Rada Europejska na posiedzeniu w Tampere opowiedziała się za sprawiedliwym traktowaniem obywateli państw trzecich przebywających legalnie w państwach

członkowskich, przyznając im prawa i nakładając na nich obowiązki podobne do tych, jakie mają obywatele Unii. Wśród tych praw znajduje się oczywiście prawo do swobodnego przemieszczania się — ze skutkami wynikającymi z takiej mobilności w dziedzinie społeczno-zawodowej.

2.3 Art. 63 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską stanowi, iż Rada, po wejściu w życie traktatu amsterdamskiego, ustali „środki określające prawa i warunki, na których obywatele państw trzecich przebywający legalnie w jednym państwie członkowskim mogą przebywać w innych państwach członkowskich”⁽²⁾. Środki te dotyczą prawa pobytu tych osób i ich prawa do mobilności.

2.4 W maju 2003 r. opublikowane zostało rozporządzenie (WE) nr 859/2003⁽³⁾ rozszerzające przepisy rozporządzenia nr 1408/71 i rozporządzenia nr 574/72 na obywateli państw trzecich, nieobjętych jeszcze tymi przepisami wyłącznie ze względu na ich obywatelstwo⁽⁴⁾. W ten sposób spełniono wymóg zawarty w art. 63 TWE oraz poszerzono zakres rozporządzeń dotyczących zabezpieczenia społecznego o obywateli państw trzecich, członków ich rodzin i osób pozostałych przy życiu po śmierci obywateli Unii, którzy będąc obywatelami państw trzecich, przebywają legalnie na terytorium UE.

2.5 W 2004 r., z chwilą przyjęcia rozporządzenia nr 883/2004 dotyczącego koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, ustalono, że rozporządzenie nr 1408/71 zostanie uchylone w momencie przyjęcia i opublikowania rozporządzenia wykonawczego do wyżej wymienionego rozporządzenia. Gdyby nie został przyjęty wniosek w sprawie rozporządzenia, którego dotyczy niniejsza opinia, obywatele państw trzecich przebywający legalnie na terytorium Unii podlegaliby nadal przepisom rozporządzenia nr 1408/71, nie mogliby skorzystać z uproszczeń i ulepszeń wprowadzonych w rozporządzeniu nr 883/2004, a ponadto powstałaby paradoksalna sytuacja, w której współistniałyby dwa rozporządzenia dotyczące zabezpieczenia społecznego, z których jedno stosowałoby się tylko do obywateli państw trzecich.

⁽²⁾ Skonsolidowany traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską

⁽³⁾ Dz.U. L 124 z 20.5.2003

⁽⁴⁾ Rozporządzeniem 883/2004 objęci są już bezpaństwowcy i uchodźcy będący obywatelami Wspólnoty oraz członkowie ich rodzin i osoby pozostałe przy życiu

⁽¹⁾ Dz.U. C 339 z 31.12.1991, sprawozdawca: Amato

3. Streszczenie wniosku

3.1 Omawiany wniosek w sprawie rozporządzenia składa się z trzech artykułów i, prawdopodobnie — analogicznie do poprzedniego rozporządzenia — z załącznika, który nie jest dołączony do wniosku. Treść artykułów jest niemalże identyczna w porównaniu z rozporządzeniem, które ma zostać zastąpione.

3.2 Artykuł pierwszy określa zakres stosowania: przepisy mają zastosowanie do obywateli państw trzecich, jak również do członków ich rodzin i osób pozostałych przy życiu po ich śmierci, pod warunkiem że zamieszkują oni legalnie na terytorium państwa członkowskiego i nie stosuje się do nich przepisów rozporządzenia nr 883/2004.

3.3 Art. 2 zawiera te same odstępstwa, co obowiązujące obecnie rozporządzenie nr 859/2003, które odnoszą się do praw sprzed 1 czerwca 2003 r., czyli sprzed wejścia w życie obowiązującego obecnie rozporządzenia.

3.4 Art. 3 ustala datę wejścia w życie rozporządzenia oraz stanowi o uchyleniu z tą datą rozporządzenia nr 859/2003.

4. Uwagi

4.1 Komitet z zadowoleniem przyjmuje wniosek w sprawie rozporządzenia i ponownie wyraża swe bezwarunkowe poparcie dla rozszerzenia stosowania zasady równego traktowania obywateli państw członkowskich UE i obywateli państw trzecich w dziedzinie praw socjalnych. Wyraża przekonanie, że równe traktowanie ułatwi stopniową integrację imigrantów z państw trzecich w państwach członkowskich Unii.

4.2 Komitet wyraża zadowolenie z faktu, że przygotowując wniosek w sprawie rozporządzenia rozszerzającego przepisy rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i związanego z nim rozporządzenia wykonawczego na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi przepisami wyłącznie ze względu na ich obywatelstwo, Rada wystąpiła z wnioskiem o opracowanie opinii w tej sprawie. W tym kontekście trudno jest zrozumieć, dlaczego w trakcie prac nad rozporządzeniem nr 859/2003 nie został przedstawiony wniosek o opinię, a Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny nie mógł się wypowiedzieć na tak istotny temat.

4.3 Niezależnie od zagadnień, co do których zasięganie opinii Komitetu jest obowiązkowe, stosowne wydaje się, by jego stanowisko było uwzględniane we wszystkich dyskusjach na tematy społeczne, zwłaszcza wtedy, gdy dotyczą one stosowania przepisów dotyczących świadczeń społecznych w ramach systemu zabezpieczeń społecznych.

4.4 W jednym z motywów rozporządzenia nr 859/2003 podkreślono, zgodnie z art. 3 protokołu w sprawie stanowiska Wielkiej Brytanii i Irlandii dołączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, wyrażoną przez oba kraje wolę uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu tegoż rozporządzenia.

4.5 Wniosek w sprawie rozporządzenia, które ma zastąpić rozporządzenie nr 859/2003, nie zawiera na razie żadnego motywu z takim stwierdzeniem, wobec czego uznać należy, że oba te państwa nie wyraziły dotąd swego stanowiska. W związku z tym Komitet oczekuje, że będą one stosowały nowe rozporządzenie, tak aby uniknąć sytuacji, o której była już mowa w punkcie 2.5 niniejszej opinii, tzn. sytuacji, w której rozporządzenie nr 1408/71 pozostaje w mocy tylko w jednym lub dwóch państwach członkowskich i jest stosowane tylko do obywateli państw trzecich.

4.6 Do obecnego rozporządzenia nr 859/2003 dołączony jest załącznik zawierający odstępstwa w stosowaniu tego rozporządzenia w dwóch państwach członkowskich, w odniesieniu do konkretnych świadczeń. Wniosek przedstawiony Komitetowi nie zawiera takiego załącznika. Może to oznaczać, że żadne z państw członkowskich nie wystąpiło o uwzględnienie odstępstw, lub że państwa członkowskie jeszcze nie zajęły w tej sprawie stanowiska.

4.7 Niezależnie od tego, jaka jest przyczyna braku wspomnianego załącznika, Komitet, zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym przeszło piętnaście lat temu w opinii z inicjatywy własnej w sprawie statusu pracowników pochodzących z państw trzecich^(?), ponownie wzywa do równego traktowania obywateli państw Unii i obywateli państw trzecich w dziedzinie praw socjalnych. Dlatego też pragnie, by nowe rozporządzenie nie zawierało żadnego załącznika.

Bruksela, 16 stycznia 2008 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Dimitris DIMITRIADIS

^(?) Dz.U. C 339 z 31.12.1991 sprawozdawca: Amato